

**សេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីអំពីការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង
កម្ពុជា និងអង្គការសហប្រជាជាតិ ទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម
ថ្ងៃទី២៩ មេសា ២០០៥**

**ដោយឯកឧត្តម សុខ អាន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
ប្រធានក្រុមការងាររាជរដ្ឋាភិបាលសំរាប់កាត់សេចក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម**

នៅថ្ងៃ២៨ មេសា ២០០៥ លោកអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ ឯកឧត្តម កូហ្វី អាណាន់ បានផ្ញើលិខិតមួយច្បាប់ ជូនសម្តេច ហ៊ុន សែន ជូនព័ត៌មានថា គំរូការផ្អែកច្បាប់ខាងភាគីអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀង រវាងអង្គការសហប្រជាជាតិនិងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងទៅនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជានូវទីក្រុងកម្ពុជាកម្ពុជា ដែលបានប្រព្រឹត្ត នៅក្នុងរយៈពេលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ពេលនេះត្រូវបានបំពេញរួចហើយ ។

យោងទៅតាមមាត្រា៣២នៃកិច្ចព្រមព្រៀងបានចូលជាធរមានហើយកាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥ គឺមួយថ្ងៃបន្ទាប់ ពីការជូនដំណឹងរបស់ឯកឧត្តម កូហ្វី អាណាន់ ដោយសារពិពេលមុន ឯកឧត្តម សុខ អាន បានផ្តល់ការជូនដំណឹងនៅក្នុងលិខិតរបស់ ឯកឧត្តមចុះថ្ងៃទី១៦ វិច្ឆិកា ២០០៤ ធ្វើជូនលោក នីកូឡាស់ មីសែល ថាគំរូការផ្អែកច្បាប់ខាងភាគីកម្ពុជាត្រូវបានបំពេញរួចហើយ ។

សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានឆ្លើយតបទៅលោកអគ្គលេខាធិការថា នៅទីបំផុតយើងបានឈានដល់ចុងបញ្ចប់នៃដំណាក់កាល រៀបចំ ហើយឥឡូវនេះយើងអាចឈានទៅអនុវត្តការកិច្ចដែលយើងបានរង់ចាំអស់រយៈពេលជាយូរមកហើយ គឺការបង្កើតអង្គ ជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។ នៅក្នុងន័យនេះ ភាគីទាំងពីរបានធានាអះអាងថានឹងខិតខំប្រឹងប្រែងអស់ពីចិត្តកាយ និងត្រៀមជាស្រេចដើម្បី ចាប់ផ្តើមដំណើរការជាបន្តនេះ ។

យើងមានសេចក្តីពេញចិត្តខ្លាំងចំពោះលទ្ធផលនៃសន្និសីទស្តីពីការសន្យាផ្តល់វិភាគទានដែលប្រព្រឹត្តទៅនៅទីស្នាក់ការធំរបស់ អ.ស.ប នាទីក្រុងញ៉ូវយ៉កកាលពីថ្ងៃទី២៨ មីនា ២០០៥ ។ ប្រទេសជប៉ុនបានផ្តល់វិភាគទានដ៏ច្រើនមហិមា គឺចំនួន២១,៦លានដុល្លារ គឺចំនួន៥០% នៃការចំណាយរបស់ អ.ស.ប នៅក្នុងតំបន់ថៃវិកា ។

បន្ថែមលើសេចក្តីអំពាវនាវរបស់លោកអគ្គលេខាធិការរកវិភាគទានសម្រាប់អន្តរជាតិនោះ យើងសូមអំពាវនាវដល់បណ្តា ប្រទេសដែលមានការចាប់អារម្មណ៍ មេត្តាជួយដល់កម្ពុជាដើម្បីបំពេញចំណែករបស់ខ្លួននៅក្នុងតំបន់ដែលមានទឹកប្រាក់ចំនួន១៣,៣លាន ដុល្លារ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងចេញថវិកាចំនួន៦,៧លានដុល្លារ (រួមមាន១,៥ដុល្លារជាសាច់ប្រាក់ និង៥,២លានដុល្លារទៀតគឺជា ការចំណាយក្រៅកម្រោង) ។ ការសន្យាផ្តល់របស់កម្ពុជានេះមានចំនួនលើសពី១០%នៃចំណាយសរុបរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ (៦១,៥លានដុល្លារ គឺ៥៦,៣លានដុល្លារក្នុងតំបន់បូកនឹង៥,២លានដុល្លារជាការចំណាយក្រៅតំបន់) ។

ប្រទេសជាច្រើនបានសំដែងឲ្យឃើញថា ពួកគេនឹងផ្តល់វិភាគទានទៅភាគីដើម្បីជួយបង្កប់ចំនួនសរុបនៃការចំណាយរបស់ភាគី កម្ពុជា ហើយនឹងសន្សំថានឹងអាចធ្វើការជូនដំណឹងអំពីលទ្ធផលនៃកិច្ចការនេះក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីៗ ខ្ញុំសូមកុសបញ្ជាក់ថា ចំណែកទាំង សងខាងនៃថវិកាមានសារសំខាន់ដូចគ្នាចំពោះភារកិច្ចដ៏ធ្ងន់ធ្ងរក្នុងការបង្កើតដំណើរការត្រឹមត្រូវដែលប្រកបដោយស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។

ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះឥស្សរជននិងអង្គការទាំងឡាយទាំងនៅក្នុងកម្ពុជានិងនៅជុំវិញពិភពលោកដែល បានខិតខំធ្វើការដោយឥតគិតថ្លៃយល់ដឹងដើម្បីស្វែងរកយុត្តិធម៌ក្នុងបុព្វហេតុនេះអស់រយៈកាលជាង២៥ឆ្នាំហើយ ។

យើងមានជំនឿយ៉ាងមាំមួន រូបមន្តដែលយើងបានឯកភាពគ្នាដើម្បីបង្កើតឡើងនេះមិនត្រឹមតែបំពេញសេចក្តីត្រូវការយុត្តិធម៌ របស់ប្រទេសយើងប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជួយដំណើរការទូទៅនៃការកែទម្រង់ច្បាប់និងយុត្តិធម៌ផងដែរ ដោយផ្តល់នូវតុលាការ កម្រិតមួយដែលមានស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។ ម្យ៉ាងទៀតយើងជឿជាក់ថា កម្ពុជាអាចផ្តល់ជាក់លាក់និយោបល់សំរាប់ប្រទេសផ្សេងៗទៀត

ក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌របស់ខ្លួន ។

ពេលនេះ នៅពេលដែលយើងរៀបចំនឹងចាប់ផ្តើមបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក៏ជាពេលវេលាសំរាប់ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូបនិងអ្នកដែលស្នេហាយុត្តិធម៌នៅទូទាំងពិភពលោកត្រូវខិតខំរួមរស់ពីចិត្តកាយដើម្បីធ្វើឲ្យដំណើរការកាត់សេចក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមទទួលបានជោគជ័យ ទោះបីពេលមុនយើងធ្លាប់មានយោបល់ខុសៗគ្នាអំពីថាតើទម្រង់នៃតុលាការកាត់សេចក្តីបុគ្គលៈកម្មការមួយណាដែលសមស្របបំផុត ។ យើងសន្យារួមសហការគ្នាឈានទៅរកគោលដៅនេះដោយចាត់ទុកថាការប្រជាចិត្តរបស់យើងសម្រាប់ឆ្នាំខាងមុខ ។

មួយជំនាន់មនុស្សកន្លងផុតទៅហើយរាប់ពីពេលបទឧក្រិដ្ឋទាំងនោះត្រូវបានប្រព្រឹត្ត ។ យើងមិនគួរណាយពេលវេលានេះបាត់បង់តទៅទៀតទេ ។ ខ្ញុំអាចធានាអះអាងថា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងខិតខំរួមរស់ពីចិត្តកាយដើម្បីធានាឲ្យអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញអាចចាប់ផ្តើមដំណើរការក្នុងពេលឆាប់រហ័សដែលអាចធ្វើទៅបាន និងប្រកបដោយស្តង់ដារអន្តរជាតិដែលភាគីទាំងសងខាងបានឯកភាពគ្នានិងដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះសេចក្តីត្រូវការយុត្តិធម៌របស់ប្រជាជនកម្ពុជានិងមនុស្សជាតិទូទៅ ។ រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី០៣ ឧសភា ២០០៥

កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិនិងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បានចូលជាធរមានហើយ

កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិនិងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដើម្បីបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញសម្រាប់កាត់សេចក្តីមេដឹកនាំនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ បានចូលជាធរមានកាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៥ ដែលនេះជាការត្រួសត្រាយផ្លូវសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដើម្បីចាប់ផ្តើមដំណើរការរបស់ខ្លួន ។

អគ្គលេខាធិការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ កូហ្វី អាណាន់ បានជូនដំណឹងដល់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន នៅក្នុងលិខិតមួយកាលពីថ្ងៃម្សិលមិញថា អង្គការសហប្រជាជាតិបានបញ្ចប់កាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់របស់ខ្លួនដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងដែលអនុម័តដោយមហាសន្និបាតកាលពីឆ្នាំ២០០៣រួចហើយ ។ កម្ពុជាបានធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ខ្លួនទៅជូនអង្គការសហប្រជាជាតិកាលពីខែវិច្ឆិកា ។

បើយោងតាមសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ឥឡូវនេះការសន្យាខុបត្តម្ភថវិកាមានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ដល់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញទាំងពីរថ្នាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ដែលមានស្រាប់ ដែលក្នុងនេះអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៃសាលាដំបូងនិងជំនុំជម្រះជនសង្ស័យពីបទសម្លាប់ជនស៊ីវិលរាប់លាននាក់នៅក្នុងអំឡុងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៧០ និងអង្គជំនុំជម្រះនៃតុលាការកំពូលដើម្បីជំនុំជម្រះបណ្តឹងសាទុក្ខ ហើយអង្គជំនុំជម្រះទាំងពីរថ្នាក់នេះនឹងមានដំណើររបស់ខ្លួននៅក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ ។

ថវិកាដែលនឹងត្រូវចំណាយសម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺប្រមាណជា៥៦,៣លានដុល្លារ ដែលក្នុងនេះ៤៣លានដុល្លារជាបន្តកម្របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និង១៣,៣លានដុល្លារជាបន្តកម្របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។ សន្និសីទវិសាមញ្ញសម្រាប់អង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីខុបត្តម្ភដល់ដំណើរការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកាលពីខែកញ្ញាទៅ ប្រមូលថវិកាបានប្រមាណ ៣៨,៥ លានដុល្លារនៃចំនួនថវិកាដែលជាប់ណែនាំទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នោះបានសរសេរថា “អគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិបានអះអាងសាជាថ្មីទៀតថា អង្គការសហប្រជាជាតិទន្ទឹមនឹងការមើលការអនុវត្តដែលរហ័សនិងមានប្រសិទ្ធភាពនូវកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ ហើយអង្គការសហប្រជាជាតិនឹងមិនព្រឺឆ្លើយតបចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងណាមួយដែលអាចជួយធានាថាអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធរបស់វានឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងពេលឆាប់ៗ តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន និងថាអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនឹងអាចចាប់ផ្តើមដំណើរការក្នុងពេលឆាប់ៗ ខាងមុខនេះ ។ ការរៀបចំរដ្ឋបាលនៅក្នុងកំពុងតែដំណើរការ” ។

រៀបចំដោយ UN News Center
ដោយ ឌី ទេវីឌូ